

WWW.NESDC.GO.TH

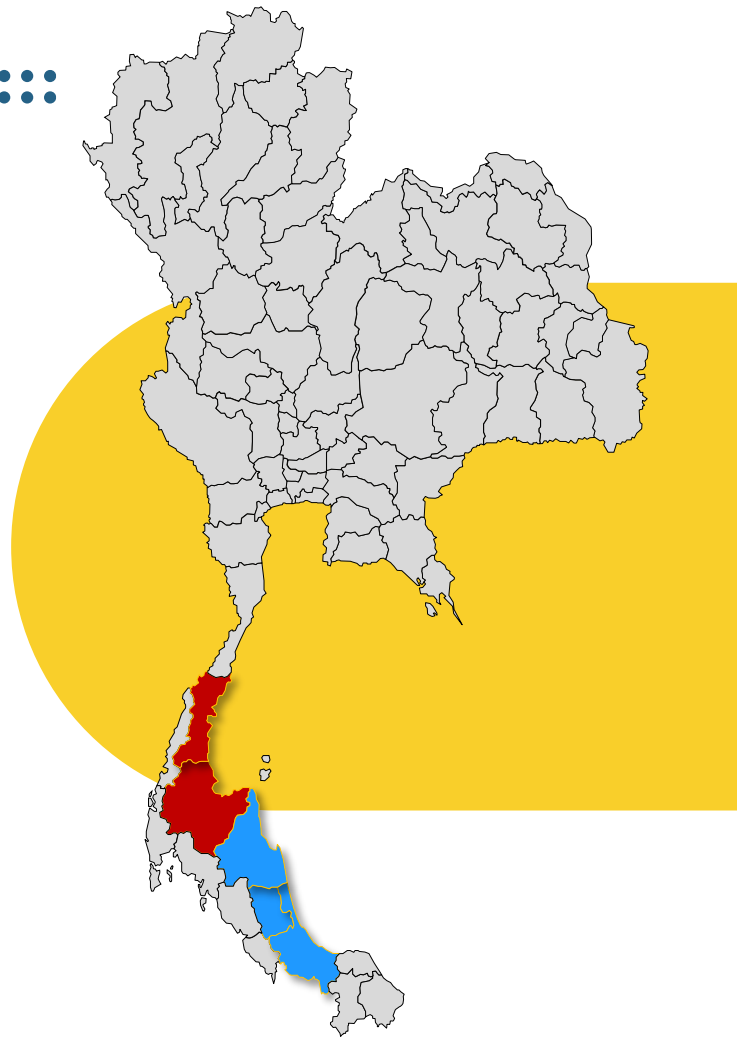
การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “เชื่อมเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อน การพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร ระดับกลุ่มจังหวัด” ปี 2568 (ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย)

นางสาวดวงกมล วัฒนกิจ

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความเท่าเทียมทางสังคม
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วันพฤหัสบดีที่ 15 พฤษภาคม 2568
ณ โรงแรมบรรจงบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หัวข้อการนำเสนอ ::::

1. เป้าหมายและสถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญระดับกลุ่มจังหวัด
2. สถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญรายจังหวัด
 - สถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญ
 - ปัญหาและช่องว่างที่สำคัญ
3. ประเด็นท้าทายในการดำเนินงานที่สำคัญระดับกลุ่มจังหวัด
4. บทบาทของวุฒิสภาในการขับเคลื่อนการพัฒนา

01

**เป้าหมายและสถานการณ์
การพัฒนาที่สำคัญ
ระดับกลุ่มจังหวัด**

เป้าหมายการพัฒนาภาคใต้

แนวทางการพัฒนา

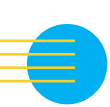
1. **พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการ** รวมทั้งธุรกิจต่อเนื่องด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานและมูลค่าสูง
2. **พัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรหลัก** ด้วยนวัตกรรมเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง
3. **ส่งเสริมการผลิตและการแปรรูป** เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและปศุสัตว์หลักของภาค
4. **อนุรักษ์ ปันฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ**และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน
5. **พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและด่านพรมแดน** รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ให้เป็นประตูการค้าการลงทุน และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ของภาค
6. **เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน**ของประชาชน เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

เป้าหมายการพัฒนาภาคใต้ เป็น “แหล่งท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพ แหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาค”

- ประเด็นการพัฒนา**
- 1 พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคใต้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก
 - 2 อุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ
 - 3 พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร
 - 4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก
 - 5 อนุรักษ์ ปันฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน
 - 6 พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน

เครื่องมือในการนำเสนอสถานการณ์การพัฒนา

: สถานการณ์ด้านประชากรและดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index : HAI)

HAI เป็นเครื่องมือประเมินสถานการณ์และแนวโน้มความก้าวหน้าของคนทั้งในระดับประเทศ ภาค และจังหวัด ซึ่งสะท้อนจุดเด่นและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ต้องปรับปรุงอย่างรอบด้าน เพื่อนำไปสู่การติดตามประเด็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าของคน และดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเหมาะสม

แนวคิดและองค์ประกอบ

มีความครอบคลุมประเด็น ดังนี้

1. การมีสุขภาพที่ดี
2. มีการศึกษา
3. มีชีวิตการทำงานที่ดี
4. มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต
5. มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี
6. มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่นในชุมชนที่มีความปลอดภัย
7. มีการคมนาคมที่สะดวกปลอดภัยและเข้าถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึง
8. มีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี

HAI เป็นดัชนีรวม (composite index) ประกอบด้วย 8 ดัชนีย่อย 32 ตัวชี้วัด

โครงสร้างประชากรและสถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญระดับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

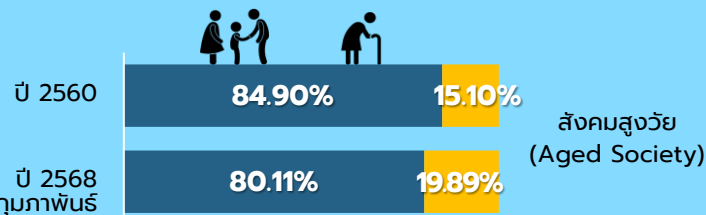
ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยเปลี่ยนแปลง
สู่สังคมสูงวัย

ในปี 2568 มีจำนวนประชากรผู้สูงอายุ
(60 ปีขึ้นไป) 1,008,260 คน
คิดเป็นร้อยละ 19.89 ของประชากร
ทั้งหมดในภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

ประชากรรวมทั้งสิ้น
5,065,959 คน

ปี 2568 มีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น
ร้อยละ **31.62** เมื่อเทียบกับปี 2560

ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ข้อมูล ณ ก.พ. 2568

สถานการณ์การพัฒนาที่สำคัญ

- ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ในปี 2566 อยู่ที่ 0.6415 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (0.6383)
- มิติที่ความก้าวหน้ามากที่สุด คือ **ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร** อยู่ที่ 0.8321 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่ 0.8082
- มิติที่เป็นจุดอ่อน คือ **มิติด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน** อยู่ที่ 0.6006 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่ 0.6074 จากการเพิ่มขึ้นของหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยวที่ร้อยละ 6.74 เป็น 8.89 และการเพิ่มขึ้นของคดีอาชญากรรม

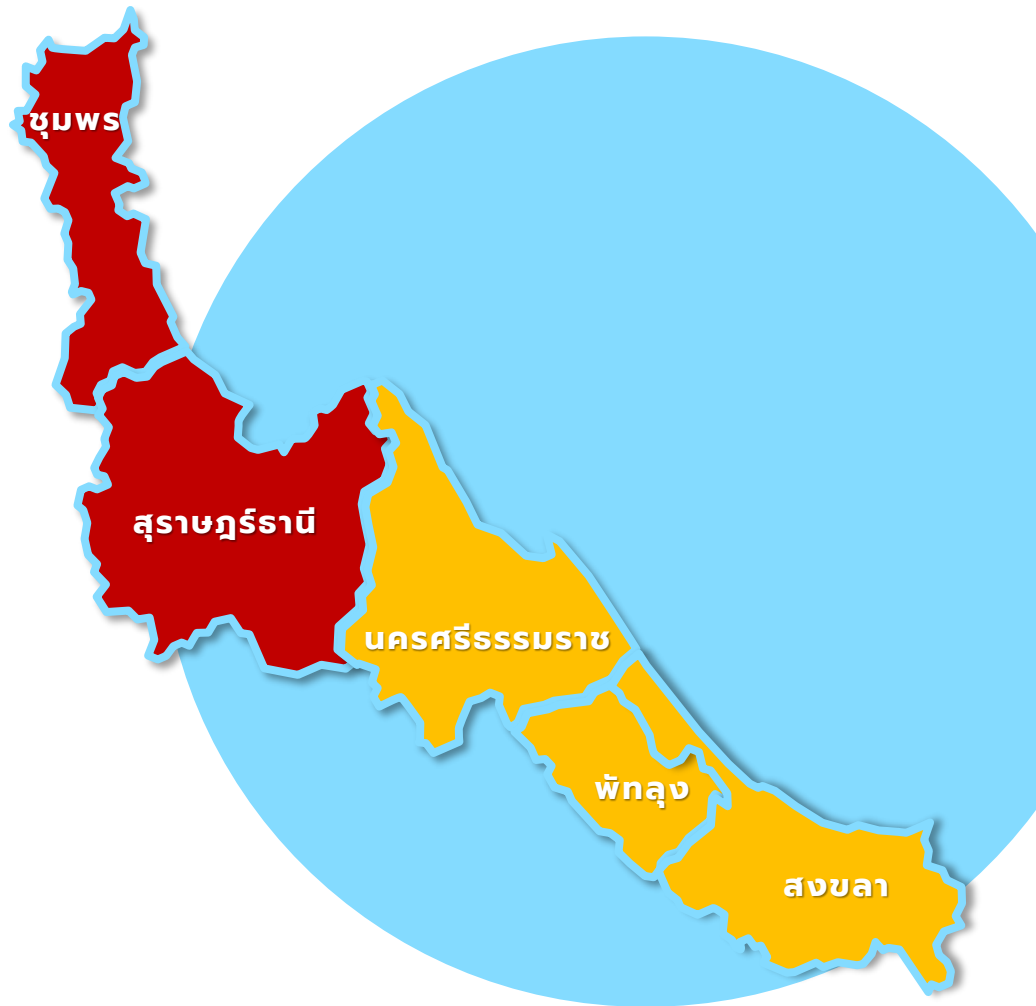
ด้านเศรษฐกิจและชีวิตการงาน

- รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชาชนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศค่อนข้างมาก** โดยในปี 2566 อยู่ที่ 152,323 บาท/คน/ปี ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีมูลค่า 248,789 บาท/คน/ปี
- สัดส่วนคนจนลดลง**จากร้อยละ 6.07 ในปี 2565 เป็นร้อยละ 4.95 ในปี 2566 แต่ยังมีสัดส่วนคนจนสูงกว่าในระดับประเทศ (ร้อยละ 3.41)

02

สถานการณ์การพัฒนา ที่สำคัญรายจังหวัด

เป้าหมายและสถานการณ์ด้านประชากรจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เป้าหมายการพัฒนา : “เมืองเกษตรมูลค่าสูง การท่องเที่ยวยั่งยืน สังคมเป็นสุข”

ประเด็นการพัฒนา : 1) พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าสูง 2) พัฒนาการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานเพื่อมุ่งสู่ความยั่งยืน 3) พัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์ 4) เสริมสร้างพลังทางสังคมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี และ 5) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

จังหวัดสุราษฎร์ธานีเปลี่ยนแปลง สู่สังคมสูงวัย

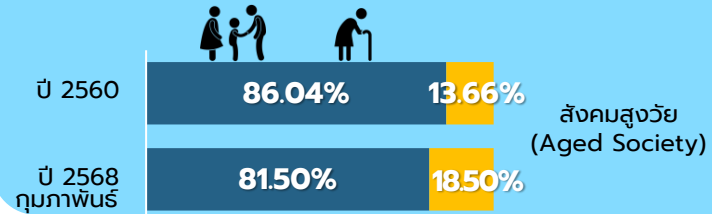
ในปี 2568 มีจำนวนประชากรสูงอายุ
(60 ปีขึ้นไป) 199,165 คน
หรือคิดเป็นร้อยละ 18.50
ของประชากรทั้งหมด

หมายเหตุ: ไม่นับประชากรที่เกิดปีอื่นกรณี
ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ข้อมูล ณ พ.ศ. 68

ประชากรรวมทั้งสิ้น
1,076,682 คน

ปี 2568 มีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 37.84 เมื่อเทียบกับปี 2560

สถานการณ์ด้านประชากรที่สำคัญ

จำนวนการเกิดลดลงอย่างต่อเนื่อง

การเปลี่ยนแปลงของอัตราการตายต่ออัตราการเกิดสูงสุดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย
แม้ว่าปี 2567 อัตราการเกิดต่ออัตราการตายของจังหวัดจะยังคงสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
ที่ร้อยละ 1.24 แต่อัตราการเกิดมีแนวโน้มลดลงอย่างมาก โดยตั้งแต่ ปี 2560 - 2567 สุราษฎร์ธานี
มีจำนวนเด็กเกิดลดลงจาก 13,808 ราย เป็น 8,766 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.52

แรงงานข้ามชาติมีจำนวนมากที่สุดในภาคใต้

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ตาม พ.ร.ก. การบริหารจัดการ
การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 ทั้งหมด 111,862 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 25 ของจำนวน
แรงงานต่างด้าวทั้งหมดของภาคใต้ (447,495 คน)

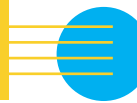
ที่มา: สถิติจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักร ส.ศ. 67

ผู้สูงอายุจำนวนมากเป็นกลุ่มเปราะบาง

- **ผู้พิการเกือบร้อยละ 50 เป็นผู้สูงอายุ** โดยปี 2566 มีจำนวน
ผู้พิการที่เป็นผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) ทั้งหมด 12,851 คน คิดเป็น
ร้อยละ 49 ของจำนวนผู้พิการทั้งหมดของในจังหวัด
- **แรงงานผู้สูงอายุ** ปี 2566 มีจำนวน 76,628 คน คิดเป็นร้อยละ
11.40 ของผู้มีงานทำทั้งหมดในจังหวัด (672,100 คน) และ
ร้อยละ 40.92 ของผู้สูงอายุทั้งหมดในจังหวัด (187,254 คน)

(ที่มา: รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประจำปี 2567 และโครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร
Q4 ปี 2566)

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) จังหวัดสุราษฎร์ธานี

- ❖ ค่าดัชนีย่อยลดลงจากปีก่อน
- ❖ ค่าดัชนีย่อยเพิ่มขึ้นจากปีก่อน

ในปี 2566 จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการพัฒนาคนในภาพรวมลดลงเล็กน้อย โดยมีค่าดัชนี HAI = 0.6261 (ลำดับที่ 51) ลดลงจาก 0.6388 (ลำดับที่ 37) ในปี 2565 โดยเป็นผลจากการลดลงของการพัฒนาด้านการศึกษา ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร และด้านสุขภาพ ขณะที่ด้านการมีส่วนร่วม ด้านชีวิตการทำงาน ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจมีการพัฒนาที่ดีขึ้น

ด้านสุขภาพ

- ประชากรพิการ มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากร้อยละ 2.21 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 2.34 (ปี 2566)
- ประชากรที่เจ็บป่วยเป็นผู้ป่วยใน มีสัดส่วนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ที่ร้อยละ 12.69 และร้อยละ 10.53
- การฆ่าตัวตายสำเร็จ มีอัตราคงที่ จำนวน 11.83 ราย/ปชก.แสนคน (ปี 2565 และ 2566)

ด้านการศึกษา

- เด็ก 0 - 5 ปี มีพัฒนาการสมวัยลดลง จากร้อยละ 84.80 หรือลำดับที่ 48 ของประเทศ (ปี 2565) เป็นร้อยละ 72.00 หรือลำดับที่ 63 ของประเทศ (ปี 2566)
- คะแนนเฉลี่ย O-NET ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีสัดส่วนลดลงเล็กน้อย จากร้อยละ 30.73 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 29.52 (ปี 2566)

ด้านชีวิตการทำงาน

- อัตราการว่างงานลดลง จากร้อยละ 1.11 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 0.69 (ปี 2566)
- สัดส่วนแรงงานที่มีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 32.37 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 33.78 (ปี 2566)

ด้านเศรษฐกิจ

- ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของประชากรอยู่ที่ 180,373 บาท/คน/ปี
- ดัชนีความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายลดลง จากร้อยละ 30.04 เป็นร้อยละ 29.26

ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม

- ประชากรที่ประสบภัยพิบัติ มีสัดส่วนน้อยลง จากร้อยละ 4.92 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 0.38 (ปี 2566)
- ครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยใช้สอยทุกคนและเป็นของตนเอง มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 69.02 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 70.42 (ปี 2566)

ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน

- เด็กและเยาวชนเข้าสู่สถานพินิจและคุ้มครองเพิ่มขึ้น จาก 1.83/ปชก.กลุ่มอายุพันคน (ปี 2565) เป็น 2.35/ปชก.กลุ่มอายุพันคน (ปี 2566)
- ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดียว มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 4.39 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 7.02 (ปี 2566)
- การแจ้งความคดีชีวิต/ร่างกาย/เพศ และคดีประทุษร้ายต่อภริยาเพิ่มขึ้น จาก 100.12 คดี/ปชก.แสนคน (ปี 2565) เป็น 106.34 คดี/ปชก.แสนคน (ปี 2566)

ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร

- อัตราการตายจากอุบัติเหตุบนท้องถนนเพิ่มขึ้น จาก 24.42 ราย/ปชก.แสนคน เป็น 30.22 ราย/ปชก.แสนคน

ด้านการมีส่วนร่วม

- ครัวเรือนที่มีส่วนร่วมต่อการทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้านเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 99.00 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 99.91 (ปี 2566)

ประเด็นท้าทายในการดำเนินงานที่สำคัญ

พืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดมีศักยภาพในการแข่งขันที่จำกัด

อุตสาหกรรมยางพาราและปาล์มน้ำมัน ยังมีต้นทุนการผลิตและแปรรูปที่สูง และเน้นไปที่การผลิตวัตถุดิบขึ้นต้นที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจต่ำ และผลผลิตไม่ได้คุณภาพ อีกทั้ง ประเทศคู่แข่งทางการค้า อาทิ จีน มาเลเซีย อินโดนีเซีย ยังมีการขยายพื้นที่ปลูกเพื่อเพิ่มกำลังการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการตลาดโลกที่เพิ่มสูงขึ้น

ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา

ปี 2566 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป และกลุ่มแรงงาน (15 - 59 ปี) ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ และอัตราเข้าเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวศึกษา ยังมีสัดส่วนค่อนข้างต่ำ (ลำดับที่ 50 ของประเทศ) ขณะที่ นักเรียนยากจนพิเศษมีจำนวนสูงถึง 9,289 คน และมีเด็กและเยาวชนหลุดจากระบบการศึกษาถึง ร้อยละ 7.77

การท่องเที่ยวยังพัฒนาไม่เต็มศักยภาพ

แม้จะมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ แต่ยังคงขาดระบบการจัดการขยะมูลฝอย และน้ำเสียที่เหมาะสม รวมทั้งยังคงมีปัญหาคอนgestion ของนักท่องเที่ยวในฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ร่างกาย เพศ

เป้าหมายและสถานการณ์ด้านประชากรจังหวัดชุมพร

เป้าหมายการพัฒนา : “ชุมพรเมืองน่าอยู่ เศรษฐกิจดีและมีคุณค่า มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

ประเด็นการพัฒนา : 1) การเสริมสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง มั่นคง จากฐานการเกษตร การค้า การบริการ และการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็ง 2) การยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำ และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวผิงอ่าวไทย อันดามัน อาเซียน และนานาชาติ 3) การพัฒนาเมืองที่น่าอยู่และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม โลจิสติกส์ที่สะดวก ปลอดภัย ได้มาตรฐาน และเชื่อมโยงเป็นโครงข่ายคมนาคมที่มีประสิทธิภาพ 4) การสร้างคนคุณภาพ การพัฒนาสังคมแห่งความสันติสุข มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 5) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล รองรับการเติบโตของคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

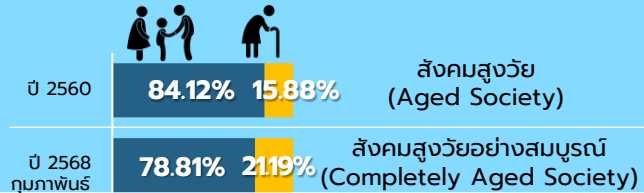
จังหวัดชุมพรเปลี่ยนแปลง
สู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์
ในปี 2568 มีจำนวนประชากรสูงอายุ
(60 ปีขึ้นไป) 107,595 คน
คิดเป็นร้อยละ 21.19
ของประชากรทั้งหมด

หมายเหตุ: ไม่ับประชากรที่เกิดปีฉัตรศกดิ์
ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, ข้อมูล ณ ก.พ. 68

ประชากรรวมทั้งสิ้น
507,811 คน

ปี 2568 มีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น
ร้อยละ 32.94 เมื่อเทียบกับปี 2560

สถานการณ์ด้านประชากรที่สำคัญ

จำนวนประชากรลดลงอย่างต่อเนื่อง

- **อัตราการตายสูงกว่าอัตราการเกิด** ปี 2567 จังหวัดชุมพร มีสัดส่วนการเกิดต่อการตายอยู่ที่ 0.89 โดยมีจำนวนการตาย 4,152 ราย และจำนวนการเกิด 3,695 ราย น้อยที่สุดเป็นลำดับที่ 2 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยรองจากจังหวัดพัทลุง และเมื่อเทียบกับปี 2560 มีอัตราการเกิดลดลงร้อยละ 34.11

การตั้งครรรค์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปีสูงกว่าค่าเป้าหมาย

- ปี 2566 จังหวัดชุมพร มีอัตราการตั้งครรรค์ซ้ำ ร้อยละ 15.30 สูงกว่าค่าเป้าหมายของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ที่ร้อยละ 13.5 (ที่มา: ระบบสารสนเทศสนับสนุนงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม, ปี 2566)

ผู้สูงอายุจำนวนมากเป็นกลุ่มเปราะบาง

- **ผู้พิการกว่าครึ่งหนึ่งเป็นผู้สูงอายุ** โดยปี 2566 มีจำนวนผู้พิการที่เป็นผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) 7,083 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 ของจำนวนผู้พิการทั้งหมดของในจังหวัด
- **แรงงานผู้สูงอายุ** ปี 2566 มีจำนวน 36,632 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 ของผู้มีงานทำทั้งหมดในจังหวัด 297,861 คน และร้อยละ 35.66 ของผู้สูงอายุทั้งหมดในจังหวัด 102,713 คน

(ที่มา: รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดชุมพร ประจำปี 2567 และโครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร Q4 ปี 2566)

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) จังหวัดชุมพร

- ➖ ค่าดัชนีย่ำแย่ลงจากปีก่อน
- ➕ ค่าดัชนีดีขึ้นจากปีก่อน

ในปี 2566 จังหวัดชุมพร มีการพัฒนาคนในภาพรวมลดลงเล็กน้อย โดยมีค่าดัชนี HAI = 0.6549 (ลำดับที่ 13) ลดลงจาก 0.6608 (ลำดับที่ 12) ในปี 2565 โดยเป็นผลจากการลดลงของการพัฒนาด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านสุขภาพ ด้านชีวิตการทำงาน และการมีส่วนร่วม ขณะที่ด้านการคมนาคมสื่อสาร ด้านเศรษฐกิจ และด้านการศึกษามีการพัฒนาที่ดีขึ้น

ด้านสุขภาพ

- ➖ ประชากรที่พิการ มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 2.45 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 2.58 (ปี 2566)
- ➖ ประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยใน และการตกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 11.64 และ 9.12 ตามลำดับ ขณะที่อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จอยู่ที่ อยู่ที่ 12.07 ราย/ประชากรแสนคน

ด้านการศึกษา

- ➕ เด็ก 0-5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัย มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 80.87 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 84.44 (ปี 2566)
- ➖ การเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 79.47 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 80.52 (ปี 2566)

ด้านชีวิตการทำงาน

- ➖ อัตราการประสบอุบัติเหตุ จากการทำงานเพิ่มขึ้น จาก 3.75/ลูกจ้างหนึ่งพันคน (ปี 2565) เป็น 5.19/ลูกจ้างหนึ่งพันคน (ปี 2566)
- ➖ แรงงานที่มีหลักประกันทางสังคมลดลง จากร้อยละ 30.68 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 29.33 (ปี 2566)

ด้านเศรษฐกิจ

- ➕ ครุภัณฑ์พื้นฐานเพื่อการอุปโภคบริโภคลดลง จากร้อยละ 24.12 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 19.86 อยู่ในลำดับที่ 3 ของประเทศ (ปี 2566)
- ➖ สัดส่วนประชากรยากจนลดลง จากร้อยละ 3.51 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 1.30 (ปี 2566)
- ➖ ดัชนีความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายลดลง จากร้อยละ 30.35 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 29.24 (ปี 2566) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม

- ➖ ครุภัณฑ์ที่มีที่อยู่อาศัยใช้สูงสุดคนและเป็นของตนเอง มีสัดส่วนลดลง จากร้อยละ 77.45 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 74.35 (ปี 2566)
- ➖ อัตราการร้องเรียนปัญหามลพิษเพิ่มขึ้น จาก 1.37 เรื่อง/ประชากรแสนคน เป็น 1.97 เรื่อง/ประชากรแสนคน

ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน

- ➖ ครุภัณฑ์ที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยว มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 6.26 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 11.64 อยู่ในลำดับที่ 73 ของประเทศ (ปี 2566)
- ➖ การแจ้งความคดีชีวิต/ร่างกาย/เพศ และคดีประทุษร้ายต่ภรรยาเพิ่มขึ้น จาก 64.78 คดี/ประชากรแสนคน (ปี 2565) เป็น 99.24 คดี/ประชากรแสนคน

ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร

- ➕ หมู่บ้านที่ถนนหลักใช้การได้ตลอดปีเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 59.51 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 66.85 (ปี 2566)
- ➖ ประชากรที่มีมือถือ และเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 95.66 และ 88.14 (ปี 2565) เป็น 97.47 และ 90.44 (ปี 2566) ตามลำดับ
- ➖ อัตราการตายจากอุบัติเหตุบนท้องถนนลดลง จากร้อยละ 34.63 (ปี 2565) เป็น ร้อยละ 31.67 (ปี 2566)

ด้านการมีส่วนร่วม

- ➖ ครุภัณฑ์ที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรท้องถิ่น มีสัดส่วนลดลง จากร้อยละ 67.58 (ปี 2565) เป็นร้อยละ 53.06 (ปี 2566)

ประเด็นท้าทายในการดำเนินงานที่สำคัญ

ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา ในปี 2566 ชุมพรมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป และกลุ่มกำลังแรงงาน (15 – 59 ปี) **ต่ำที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยและภาคใต้** รวมทั้งสัดส่วนการเรียนรู้ต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของระดับประเทศ

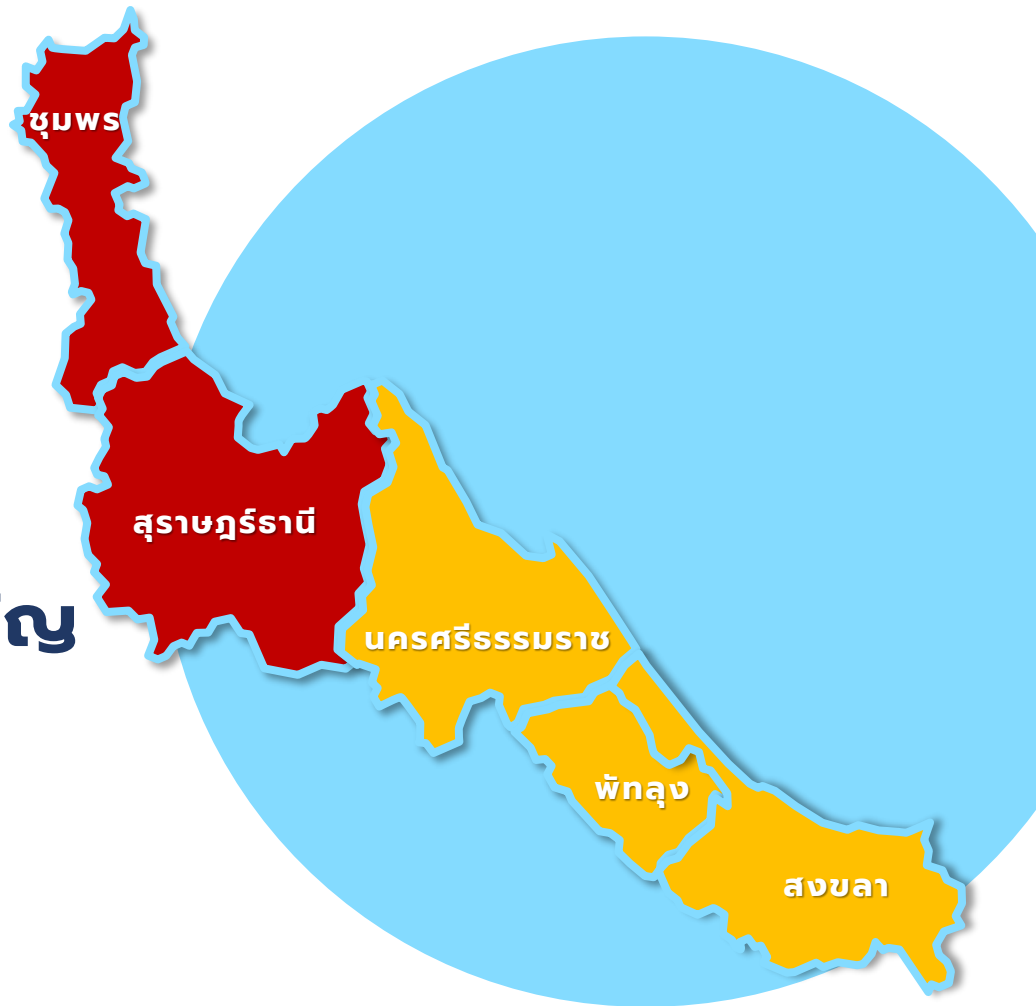
โครงสร้างพื้นฐานรองรับการท่องเที่ยวเมืองรองยังมีจำกัด ชุมพรยังมีโครงสร้างพื้นฐาน/สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวยังมีไม่เพียงพอ อาทิ ท่าเรือพาณิชย์/เรือสำราญ

การแพร่ระบาดของยาเสพติด ยังกระจายตัวอยู่ในหลายพื้นที่/แหล่งชุมชน โดยช่องทางชายแดนเป็นเส้นทางสำคัญในการลำเลียงยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่ในพื้นที่ภาคใต้ และภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ โดยในปี 2566 มีการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจำนวน 11,007 คดี คิดเป็นอัตรา 2,179 คดีต่อ ประชาชน สูงเป็นอันดับที่ 6 ของประเทศ

03

**ประเด็นท้าทาย
ในการดำเนินงานที่สำคัญ
ระดับกลุ่มจังหวัด**

01

ด้านประชากร

- กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยกลายเป็นสังคมสูงวัยและเด็กเกิดใหม่ลดลงต่อเนื่องในทุกจังหวัด
- แนวโน้มอัตราพึ่งพิงสูงขึ้น ซึ่งผู้สูงอายุจำนวนมากยังต้องทำงานและเป็นกลุ่มเปราะบาง อีกทั้ง ผู้พิการส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ สะท้อนถึงการเพิ่มภาระในการดูแลระยะยาว

02

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- การเข้าถึงการศึกษายังเป็นช่องว่างสำคัญ ซึ่งปีการศึกษาเฉลี่ยและอัตราการเรียนต่อยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ
- การแพร่ระบาดของยาเสพติดยังรุนแรงในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในจังหวัดชุมพร สงขลา และนครศรีธรรมราช ที่มีรายงานคดีเกี่ยวกับยาเสพติดในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง และภูมิศาสตร์ของภาคใต้ที่เชื่อมโยงกับชายแดนประเทศเพื่อนบ้านทำให้เกิดเส้นทางลำเลียงยาเสพติดที่ควบคุมยาก

สรุปประเด็นท้าทายในการดำเนินงานที่สำคัญ

- ศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวยังไม่เต็มประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในจังหวัดเมืองรอง (ชุมพร พัทลุง) ที่ขาดท่าเรือขนาดเล็ก ท่าจอดเรือมารีน่า และสาธารณูปโภคพื้นฐาน อีกทั้ง ยังขาดแรงงานด้านการท่องเที่ยวที่มีทักษะรองรับกลุ่มตลาดระดับกลาง-บน
- มูลค่าผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ โดยเฉพาะในพืชเศรษฐกิจสำคัญของภาคใต้ อาทิ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา เนื่องจากเกษตรกรยังเน้นการผลิตวัตถุดิบขั้นต้น เพื่อจำหน่ายผลผลิตมากกว่าการแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และขาดความรู้ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการผลิต ส่งผลให้ขาดขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียและอินโดนีเซีย

- การกัดเซาะชายฝั่งทะเลเพิ่มขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของกิจกรรมการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งทะเล อาทิ การสร้างสิ่งสาธารณูปโภค การขยายตัวของชุมชน และการบุกรุกทำลายป่าชายเลน รวมถึงความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศที่ทำให้เกิดคลื่นลมที่รุนแรงมากขึ้น
- การบริหารจัดการขยะในพื้นที่ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ อาทิ การกำจัดขยะที่ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และการฝังกลบขยะที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน หรือกำจัดอย่างผิดวิธี

03

ด้านเศรษฐกิจ

04

ด้านสิ่งแวดล้อม

04

บทบาทของวุฒิสภา ในการขับเคลื่อนการพัฒนา

การประชุมเชิงปฏิบัติการ เชื่อมเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนา

... วุฒิสภาสารนาการสมอง ระดับกลุ่มจังหวัด ...

วัตถุประสงค์

สร้างเครือข่ายและกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างวุฒิสภา ระดับกลุ่มจังหวัด โดยมีประเด็นขับเคลื่อนที่ตอจอยการพัฒนา กลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับศักยภาพของวุฒิสภาฯ และบริบทของพื้นที่ ภายใต้ทิศทางการพัฒนาของแต่ละกลุ่มจังหวัด

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย 15 กลุ่มจังหวัด ได้แก่

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2

กลุ่มจังหวัดภาคใต้่าวไทย
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

2567

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

2568

กลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ันตามัน

2569

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน
กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

กทม.

กำหนดพื้นที่และประเด็นนำร่อง
ขับเคลื่อนการพัฒนา
กลุ่มจังหวัดเป้าหมาย

ติดตามผลการดำเนินงานของวุฒิสภาฯ และภาคีเครือข่าย ทั้งปัจจัยความสำเร็จ ปัญหา
และอุปสรรค เพื่อนำไปสู่การจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนงานวุฒิสภาฯ ในระยะยาว

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

วุฒิสภาฯ มีเครือข่ายและความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานการพัฒนาแบบบูรณาการในระดับพื้นที่ที่เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ โดยข้อเสนอแนะที่ได้จากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ สามารถนำไปประมวลเพื่อประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานของวุฒิสภาฯ ระยะ 5 ปี

●●● ผลการดำเนินงานของวุฒิสภาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

มีวุฒิสภาที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สามารถติดตามได้ **417** คน

วุฒิสภา 30 คน

ผลงานโดดเด่น

- วิทยาการให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ เยี่ยมผู้ป่วยติดเตียงในชุมชน
- การใช้ quantum technology และภูมิปัญญา เพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศ
- ที่ปรึกษากลุ่มส่งเสริมการเกษตร ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

วุฒิสภา 120 คน

ผลงานโดดเด่น

- วิทยาการให้ความรู้การเรียนรู้วิถีธรรมทางศาสนา
- พัฒนาสตรีที่สนใจเข้าร่วมรำกลองยาว เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม
- สร้างอาชีพให้กลุ่มผู้ด้อยโอกาส

วุฒิสภา 72 คน

ผลงานโดดเด่น

- วิทยาการการแปรรูปสัตว์น้ำให้แท่งกรมประมงและพัฒนาชุมชน
- จัดทำและบริหารจัดการหมู่บ้านจัดการตนเอง บ้านทุ่งไต่หะ

วุฒิสภา 117 คน

ผลงานโดดเด่น

- จัดทำร่าง พรบ. คาร์บอนเครดิต
- ช่วยเหลือด้านกฎหมาย ชมรมกฎหมายพิทักษ์ประชาชน
- อบรมการเป็นมัคคุเทศก์และการท่องเที่ยว

วุฒิสภา 78 คน

ผลงานโดดเด่น

- อาจารย์สอนการเล่นหนังตะลุง การแต่งกลอน และการเขียนวรรณกรรมหนังตะลุง
- ส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรผู้สูงอายุ ปลูกสมุนไพรว่านหางจระเข้เพื่อการแปรรูป
- วิทยาการและวางแผนแบบมีส่วนร่วม ในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง

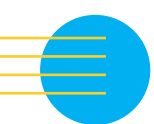
ชุมพร

สุราษฎร์ธานี

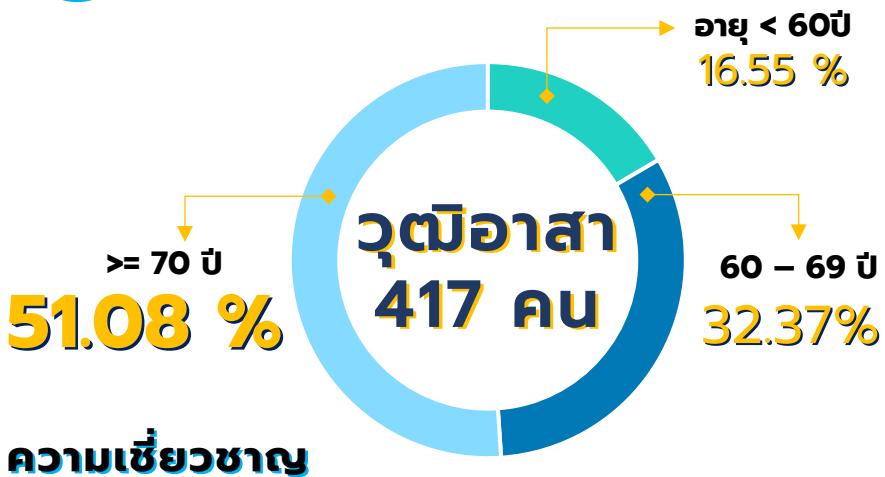
นครศรีธรรมราช

พัทลุง

สงขลา

ความเชี่ยวชาญและผลการดำเนินงานวุฒิสภาธนาคารสมอง

การเกษตร, 20.52%	สังคม ชุมชน แรงงาน, 15.57%	ด้านอื่นๆ, 9.86%	ศิลป วัฒนธรรม และศาสนา, 9.00%
การศึกษา, 17.92%	การแพทย์และ สาธารณสุข, 13.92%	บริหารจัดการ และบริหารธุรกิจ, 3.77%	พาณิชย และบริการ, 3.07%
		การเมืองการ ปกครอง, 3.54%	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2.63%

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา 6 ด้าน

- ด้านการส่งเสริมอาชีพ รายได้ และพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก**
อาทิ การทำตลาดออนไลน์และเผยแพร่งานด้านเกษตรอินทรีย์ บัณฑิต และการพัฒนาพื้นที่หนองใหญ่ตามพระราชดำริ ที่ปรึกษา กลุ่มส่งเสริมการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- ด้านการพัฒนาทักษะ ความสามารถ และส่งเสริมศักยภาพมนุษย์**
อาทิ ให้ความรู้ ช่วยเหลือด้านกฎหมาย ชุมชนกฎหมายพิทักษ์ ประชาชน วิทยาการ/ครูในการอบรมลูกเสือในโรงเรียนและลูกเสือชาวบ้าน ให้ กศน. ชุมชนผู้สูงอายุ
- ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและสุขภาวะที่ดี**
อาทิ ที่ปรึกษาการนวดแผนไทย วิทยาการป้องกันและควบคุม โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง วิทยาการให้ความรู้เรื่องสุขภาพ การออกกำลังกาย อาหารเพื่อสุขภาพ รำไม้พลอง
- การอนุรักษ์ และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม**
อาทิ สอนกีฬามวยไทย ครูภูมิปัญญาสอนการเล่นหนังตะลุง ดนตรี พื้นบ้าน กลอนสำหรับเพลงบอก มโนราห์ และหนังตะลุง
- ด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**
อาทิ การใช้ quantum technology และภูมิปัญญา เพื่อฟื้นฟู ระบบนิเวศ วิทยาการและร่วมกิจกรรมสร้างฝายมีชีวิตและฝายแม้ว
- การพัฒนาเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้**
อาทิ จัดทำและบริหารจัดการหมู่บ้านจัดการตนเอง บ้านทุ่งไต้หมี วิทยาการในโครงการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้เข้มแข็ง ภาคประชาสังคม

การขับเคลื่อนงานของ กลุ่มเครือข่ายวุฒิสภาการسامอง ภาคตะวันออก

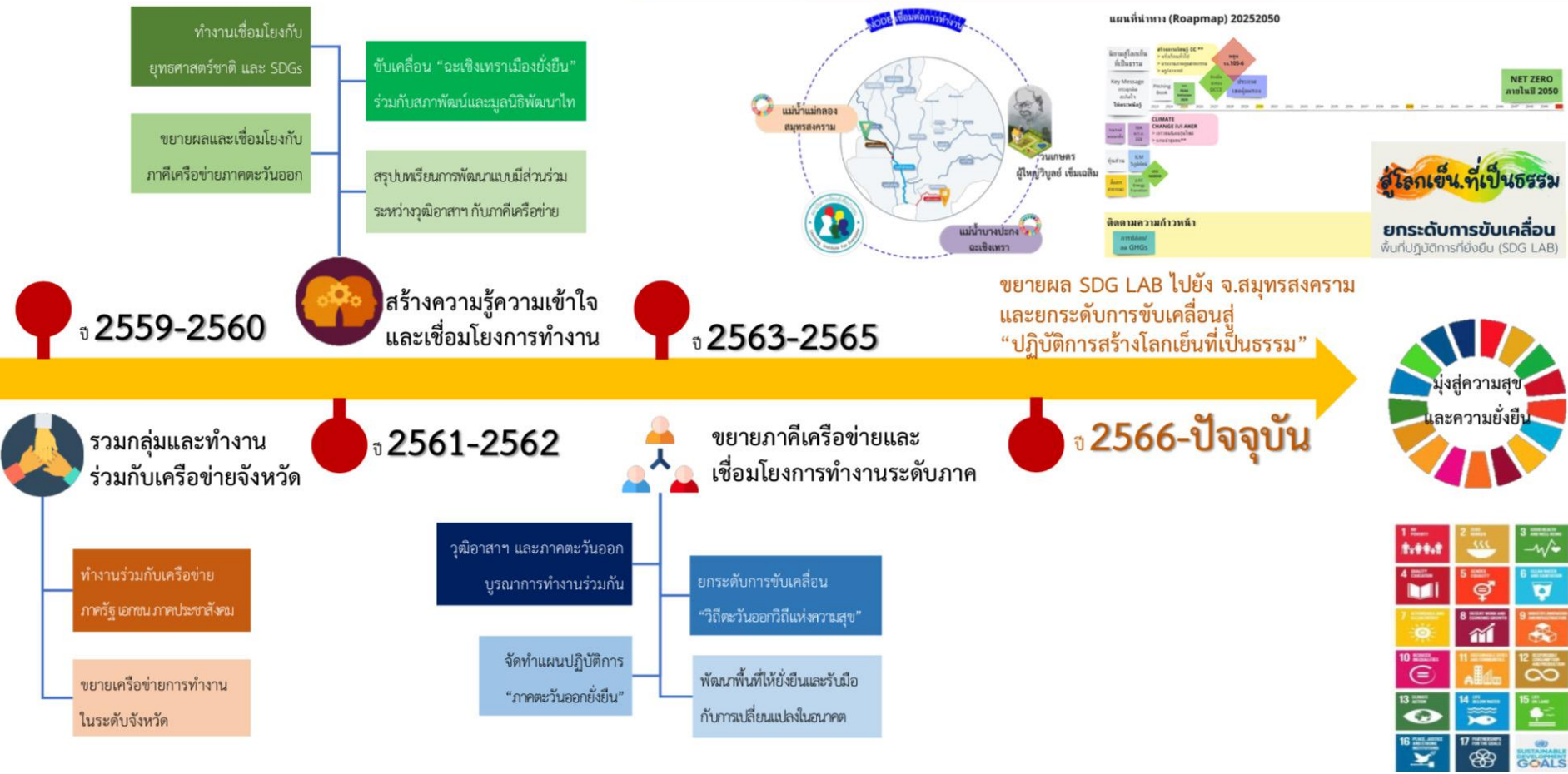
กลุ่มจังหวัดตะวันออก 1 (จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง)

กลุ่มจังหวัดตะวันออก 2 (จังหวัดจันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว)

เส้นทางการพัฒนา

การขับเคลื่อน SDG Lab โดยวุฒิสภาธนาคารสมองและภาคีเครือข่าย

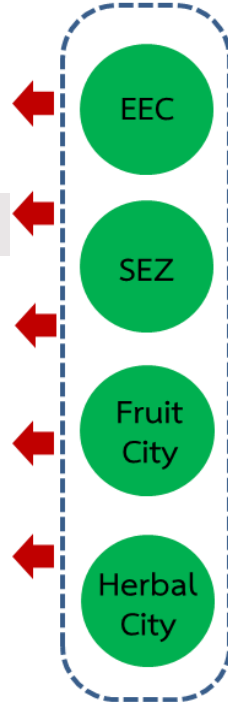

ทันสมัย	อาหารมีคุณภาพ	การท่องเที่ยว	แผนภาคตะวันออก	ประจวบคีรีขันธ์	จัดการมลพิษ
---------	---------------	---------------	----------------	-----------------	-------------

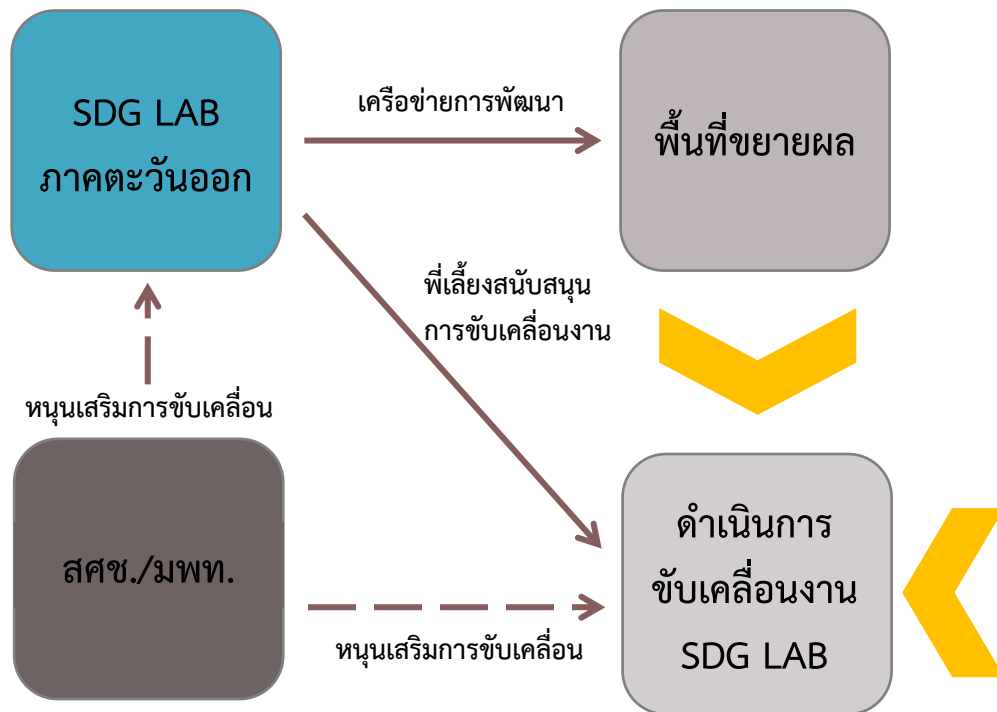
ฉะเชิงเทรา	นครนายก	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	ชลบุรี	ระยอง	จันทบุรี	ตราด
เมืองอุตสาหกรรมสีเขียว ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แหล่งผลิตสินค้าเกษตร ปลอดภัย สังคมมีคุณภาพ ป่าและน้ำอุดมสมบูรณ์	นครนายก เมืองน่าอยู่	เมืองอุตสาหกรรมสีเขียว ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกษตร ปลอดภัย เมืองสมุนไพรต้นแบบ	เมืองชายแดนแห่งความสุข และมั่นคง ถิ่นเกษตรปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและ อารยธรรมโบราณ เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว มั่นคง ยั่งยืน	เมืองนวัตกรรม เศรษฐกิจชั้นนำของ อาเซียน	เมืองนวัตกรรมก้าวหน้า พัฒนาอย่างสมดุล บนพื้นฐานความ พอเพียง	จันทบุรีเมืองเกษตร ปลอดภัย เศรษฐกิจ มูลค่าสูง สังคมมีสุข บวรวิถีพอเพียง	ตราดเมืองมั่งคั่ง ชุมชนมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

แผนพัฒนาจังหวัด

แนวทางการขับเคลื่อนภาคตะวันออกยั่งยืน “วิถีตะวันออก วิถีแห่งความสุข”

กระบวนการห้องปฏิบัติการที่ยั่งยืน SDG LAB

- ▼ รวมกลุ่มและสร้างการตระหนักรู้ SDGs
- ▼ ค้นหาประเด็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) พร้อมกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการ
- ▼ ขับเคลื่อน SDG LAB
- ▼ ติดตามประเมินผล เรียนรู้บททวน และพัฒนาต่อยอด
- ▼ ขยายภาคีเครือข่ายและผสานแนวทางการทำงาน

ประเด็นระดมความเห็น ของวุฒิสภา ธนาคารสมอง

1. ประเด็นที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาในกลุ่มจังหวัด
2. แนวทางการขับเคลื่อนและวุฒิสภาที่เป็นเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อน

ช่องทางการรับรู้ข้อมูล และประชาสัมพันธ์

1

Facebook
ธนาคารสมองมูลนิธิพัฒนาไท

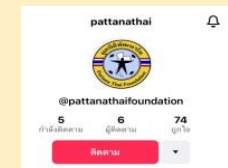
2

YouTube มูลนิธิพัฒนาไท
(Pattanathai foundation)

3

TikTok มูลนิธิพัฒนาไท
(Pattanathai foundation)

4

กลุ่ม Line
(สศช. Brainbank)

